

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBNOVO

Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, Gradsko štev. 17/1. — Dopis se ne vračajo. — Številka pri čeku-
Naročnina za ozemlje SFRS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za tisk

Licejska knjiznica
Ljubljana.

1953. — Številka telefona 552.
Plača in teži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 7. maja 1921.

ŠTEV. 41.

Ali temelji naše finančno pravo in upravno postopanje na modernih načelih?

I. Davčna razsodišča.

Finančna veda je bila doslej med Slovenci nekaka pastorka. Le malo-kedaj se je objavilo kako finančno-pravno razpravo. Posledica je, da Slovenci danes, ko gre za važna gospodarska in finančna vprašanja, nimamo one ingerence, ki bi bila z ozirom na važnost predmeta in za razvoj narodnega gospodarstva nujno potrebna. Tako se zgodi, da si damo duška proti raznim naredbam, ki zavirajo naše gospodarsko življenje še le tedaj, ko je dotična naredba že izšla in začutimo na lastnem telesu njene škodljive vplive. Trgovski list je med prvimi sprevidel, da tako ne gre naprej. Prišel je letos priobčevati razne finančne, oziroma davčnopravne članke. V dosedanjih člankih smo svoje bralce seznanili več ali manj z obstoječimi davčnimi, oziroma finančnimi zakoni.

Danes gremo en korak naprej. Preizkusiti hočemo, če odgovarja obstoječe finančno pravo še sedanjim, popolnoma spremenjenim razmeram. Zavedamo se, da so s to nalogo spojene silne težkoče. Vendar se ne vstrašimo ne truda ne dela.

Da se nam bo moglo slediti, cele tvarine ne bomo razpravljali v enem nepretrganem članku, ampak se bomo najvažnejša vprašanja ločeno obdelala. V nasprotnem slučaju bi se zgubil lahko celoten pregled. Predmet prvega članka bode vprašanje davčnega razsodišča.

Da se bode lažje razumelo, radi česa je tako razsodišče v sedanjih razmerah prepotrebno, hočemo v obziru pojasniti delokrog finančne uprave in njenih organov.

Naloga finančne uprave je skrbeti, da se čim najbolj zvišajo državni dohodki, nasprotno pa znižajo dr-

žavni izdatki. Paziti ji je na to, da se finančni zakoni kar najbolj spopolnjujejo. Eventuelne pomanjkljivosti, nedostatke, zlorabe itd. naj uprava odstrani. V to ji služi osebni aparat. Uprava po večini sloni na zastarelih principih, proti katerim se je že pod bivšo Avstrijo vodil dolgotrajen, a le deloma vspesen boj.

Predvsem se je očitalo, da finančni organi izvršujejo ob enem dvoje, po naravi popolnoma si nasprotujočih funkcij. Oni so namreč zastopniki erarja in ob enem tudi sodniki v lastni zadevi. Finančni organ namreč določa po večini sam, koliko davčno breme naj prevzame davčni zavezanec.

Naravno je, da je to položaj, ki ne more imeti za finančno upravo vselej dobrih posledic. Dejansko se finančnim organom ne izkazuje od strani davčnih zavezancev ono zaupanje, do katerega imajo kot javni funkcionarji pravico. Očita se jim »fiskalizem«, to je stremljenje, finančne zakone tolmačiti na tak način, ki je za erar najbolj ugoden, torej v škodo davčnih zavezancev in ob enem se jim predbaciva stremljenje, priredbeno postopanje kolikor možno zjednostaviti, da se priredbeni stroški zmanjšajo.

Finančna uprava sama je sprevidela težkoče, ki izhajajo iz navedenih nenaravnih dvojnih nalog finančnih organov. Vpeljala je najprej upravno sodišče. Davčnosporne zadeve med zasebno stranko in pa med erarjem razsoja tu na stvari popolnoma neinteresirano sodišče. Nadalje se je vpeljalo cenilne in priredbene komisije (za dohodnino in pridobnino) in pa prizivne komisije. (Zakon z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220).

Konečno smo dobili med vojno dobo še sodnike in lajke kot prisodnike v davčno kazenskih zadevah. Glej ces. naredbo z dne 16. marca 1917, drž. zak. št. 124.

Vojna in politični prevrat sta pa naknadno položaj za davčne zavezance precej poslabšala.

Današnji položaj je namreč sledeč: Davčne cenilne in pridobninske komisije ne poslujejo več vsled naredbe celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 29. januarja 1919, št. 336, Uradni list št. 46 z dne 3. februarja 1919.

Tudi pridobninska deželna komisija za Kranjsko in dohodninska prizivna komisija za Kranjsko sta bili razpuščeni.

Ustanovila se je pa za vse območje delegacije ministrstva financ v Ljubljani (nova) pridobninska deželna komisija v Ljubljani, ki šteje 12 članov in 12 namestnikov in (nova) dohodninska prizivna komisija v Ljubljani, ki je sestavljena iz 20 članov in 20 namestnikov. Dva člana (namestnika) prve komisije voli trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, a sicer imenuje za obe komisiji polovico članov (namestnikov) poverjenik za notranje zadeve, polovico pa delegat ministrstva financ.

Ker so se ob enem vse pridobninske in dohodninske komisije prve stopnje razpuščile, so se davčni posli teh komisij začasno poverili tistemu davčnemu oblastvu prve stopnje, ki je moralo po dosedanjih predpisih v področju dotične komisije pripraviti priredbo davkov. Položaj se je torej, če tudi ga je smatrali le kot začasnega, za davčne zavezance zelo poslabšal.

Na glavnih mestih, to je pri priredbi neposrednih davkov, davčni zavezanci nimajo svojih zastopnikov.

To je silno važna stvar.

Priredbeno postopanje zaključni namreč takorekoč davčno odmero. S prizivnim postopanjem se ne da vsega doseči, ker je prizivno postopanje vsled dejanskih razmer in radi formalnih in drugih predpisov silno otežkočeno. Tu navajamo le posledice kontumaca:

Zastopnik davčnih zavezancev v priredbeni komisiji pozna več ali manj davčne razmere svojega okoliša. Radi tega lahko s svojo besedo

ublaži položaj za marsikatero davčno stranko.

Cisto drugače je pa to pri prizivnih komisijah. Teritorialni okoliš te komisije je namreč zelo velik in število članov pa razmerno zelo majhno. Posledica je, da člani komisije poznajo osebno le malo število prizivnih slučajev. Ker morajo vzlic temu razsojevati, navezani so več ali manj na predloge priredbenih davčnih oblastí, ki so že itak priredile spodbijani davek in ki so po naravi interesirane na prizivni odločbi. Vrh tega sedanje prizivne komisije ne reprezentirajo izrečno voljo davčnih strank, ker te, kakor smo to zgoraj pokazali sploh niso prišle v položaj, da bi oddale svoj glas svojim zaupnikom.

To je sedanjí položaj, ki pa velja le začasno. Kakor smo namreč informirani, se bodo priredbene, kakor tudi prizivne komisije ob sodelovanju davčnih strank zopet vpostavile.

Preostane nam še vprašanje upravnega sodišča. Tudi tega sodišča danes nimamo več, dasiravno bi ga z ozirom na obilico davčnih spornih vprašanj nujno potrebovali.

A tudi, ako bi tako upravno sodišče imeli in ako bi se mu odkazala taka kompetenca, kakor ga je imelo pod bivšo Avstrijo, v večini slučajev s tem davčnim zavezcem ne bi bilo dosti pomagano.

Kompetenca upravnega sodišča pri neposrednih osebnih davkih je bila precej omejena. Zadevne določbe zakona o vseh davkih (t. j. §§ 62 in 225 zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220) določajo, da imata davčni zavezanec kakor tudi fin. uprava sicer pravico do pritožbe na upravno sodišče, a le radi nepravilne uporabe zakona in pa radi bistvenih priredbenih pogrškov v priredbenem postopanju.

Upravno sodišče torej pri neposrednih davkih ni bilo kompetentno razsojevati ravno v onih slučajih, ki so za cenzura najbolj pereči.

V mislih imamo tu vprašanje pravilne ocenitve dohodkov in pravil-

Ivan Burger, usnjarski strokovnjak v ministrstvu za trgovino in industrijo:

Naša usnjarska industrija.

(Nadaljevanje.)

Iz avstrijskega zbirališča kož v Baru smo poslali vsaki mesec 10.000 kož od civilistov poklanih živali. Bilo je približno 6000 ovčin, 3000 kozin (male in velike) ter ca 1000 govejih in telečjih kož. Od vojaštva poklane kože so šle na Zeleniko in sicer vsaki mesec ca 9000 ovčin, 6000 kozin, 1200 govejih in telečjih ter ca 600 konjskih kož. Poslednjih je bilo pozimi več, ker so konji imeli manj hrane radi paše in so tako oslabele zaradi vremenskih neprilik bolj crkali. Konji so bili skoro vsi erarični.

Izvozilo se je torej kož leta 1918, ko je bilo že manje kož in tudi živine: 180.000 malih in velikih ovčin a 1.5 kg po 3 K, skupaj 810.000 K, 108.000 malih in velikih kozin a 1.5 kg po 2.5 K, skupaj 405.000 K, 26.400 malih in velikih govejih kož a 10 kg po 4.5 K, skupaj 1.188.000 K. Skupno 314.400 kosov v skupni vrednosti 2.403.000 K.

Praščja pasma je črna, na pol divja in potrebuje 2 leti, da doraste,

posebno še, ker se pase na slabih pašnikih; hrastovih gozdov je malo, enako bukovih; prašiči se ne devajo iz kože.

Po skalnatih brdih med grmovjem živi zelo mnogo roparic, posebno lisic in kun. Pri zadnjih je nekaj posebnega za Črno goro, da je težko dobiti razliko v koži kune zlatice in belice, ker jim rumena, ozir. bela dlaka na grlu zelo niansira na belo umazano, ozir. na rujavu umazano. Volčje in medvedje kože so zelo venke in lepe, enako vidrine; dihur je običajen. Med lisicami sem videl nekoč modro polarno lisico. Najbolja kožuhovina je kolašinska, ker so za Kolašinom lepi smrekovi gozdovi — Črnogorec imenuje iglasto drevje črnogorico —, v katerih se lahko skriva roparica. Ti prinčevi gozdovi so bili dani v zakup za 10 let za par milijonov kron neki avstr. firmi; isti imajo lepa debela z dobrim smrekovim čreslom.

Usnjarije niti primitivne kožarije ni v vsej Črni gori nobene. Ljudje nosijo presne opanke iz sirove kože. Po mestih imajo čevlje, ki jih uvažajo za drag denar. Reka Lim, tekoča skozi Berane, kjer prevaga gorata skalna Črna gora proti gričastim ravninam Stare Srbije, ima lep padeč in

v bližini smrekovo lubje. Ob cesti leži vidna žila premoga, dohod pa je, kakor v vsej zemlji, ki ima edino železnico Vir—Pazar—Bar, slab. Kraji proti bosanski Foči imajo zelo dober ruj (Smak = Summach), ki ima 18 do 25 odstotkov tanina.

VIII. Stara Srbija in Makedonija.

Komaj oslobojena od stoletnega turškega robstva, ki jo je pahnil daleč nazaj v temo iz lepe srbske srednjeveške kulture — mnogo je h temu pripomogla slovanska malomarnost in nevednost — je prišla ta zemlja zopet v nemško, ozir. bulgarsko oblast, ki jo je »spasila srbskega robstva«, pobiraje ji vse, žito, denar, živino in kože. Težko je govoriti o kaki kulturi, ki naj bi se pred vsem poznala po industrijskih podvzetjih, posebno naših usnjarskih, katera obrt je ena najprvih in najstarijih. Človeku se zdi, kakor da so stoletja molče prešla mimo teh krajev in da leži pred njim 7. stoletje. Koliko rimske tehnike je tu ohranjene, prehajaje od rodu do rodu, s katero si ti ljudje ne vedo dosti pomagati, kaj še da bi jo izrabili v modernem tehničnem smislu. Ako pogledamo njihove mline (vodenice), kako pada voda po koritu na leseno,

horizontalno se vrteče kolo, spoznamo popolni sistem turbine. Enako, ako opazujemo pravo strojenje kože v malih sodih (1-5 m³), ki imajo v notranjosti čepe, da se kože ne zapleta, a zunaj po 4 lopate, katere vrtilno tekoča voda prosto na jezu, spoznamo takoj moderni sistem hitrega strojenja v sodih, kateri »izum« sta dala l. 1897. patentirati brata Durio, danes največja italijanska tvorničarja usnja v Turinu.

Makedonski kožarji »tabaci« odmočijo površno kožo v tekoči vodi in ji še na pol suhi dvigajo meso, ozir. jo raztegujejo (strecken) na mali deski, ki jo s kožo naslonijo na steno, s takim nožem, kakršnega rabijo strugarji za dolbenje nišak. Nato očistijo malo dlako na robih in mažejo kožo od mesa z gostim ugašenim apnom; kože zlože na kup, jih puste tako en dan, nato jih operejo od dlake in suše 3 dni, povešene preko drogov z dlako ven. Potem pulijo dlako z roko, posebno še volno, katero prodajajo na pol suho za pletenje nogavic, koža pa gre v male jame (R=1 m, globočina=2 m), ki so skopane prosto v ilovnati zemlji. Notri ostanejo kože 30—75 dni; to je odvisno od poljubnosti usnjarske turčina. Ko se mu zljubi delati, navadno je koža že na pol zgnila, jih on

ne ugotovitve drugih, za obdačbo važnih dejanskih okolišnosti.

Upravno sodišče se je s temi vprašanji pečalo le posredno tedaj, ako je pravilna ugotovitev teh obdačilnih okolišnosti zavisela od kakkega spornega davčnoppravnega vprašanja.

N. pr. Ako je bilo sporno davčno-pravno vprašanje, kateri časovni dohodek je po zakonu obdačiti. V vseh drugih slučajih pa upravno sodišče glede pravilne materijelne obdačbene podlage ni moglo odločati.

Položaj davčnih zavezancev je bil vsled tega v gotovih slučajih silno prekeren.

Ako se je prizival namreč radi kakkega davčnospornega vprašanja, je imel pravico pritožbe na drugo, včasih celo na tretjo instanco. Konečno je vložil lahko pritožbo na upravno sodišče.

(Konec prihodnjic.)

Resolucije, sklenjene na trgovskem shodu v Mariboru dne 17. aprila 1921.

(K referatu g. dr. Serneca, odvetnika v Mariboru.)

Na trgovskem shodu v Mariboru dne 17. aprila 1921 zbrani zastopniki trgovcev iz cele Slovenije so sklenili soglasno s pritrjevanjem zastopnika hrvatskih trgovcev in slovenskih industrijalcev obrniti se na ministrski svet in na predsedstvo narodnega predstavništva s sledečo prošnjo:

1.) Izplačilo odteglaja 20 odstotkov pri kolekovanju žigosanih kronskih bankovcev je nujno in se naj odredi ter izvede v najkrajšem času.

To izplačilo je bilo sklenjeno že opetovano v ministrskem svetu in se je ta obljuba proglasila javno, tako da prebivalstvo novih pokrajin že ne strpno pričakuje izpolnitev te obljube. V političnem in gospodarskem oziru bi imel ta korak zelo dobre posledice. Javni in skrivni nasprotniki ujedinenja se poslužujejo stalno in ob vsaki priliki pri svojem rovarstvu proti državi dejstva, da se je izmenjava krona proti dinarju le navidezno in itak neugodnem razmerju 1 : 4, dejansko pa v razmerju 1 : 5, med tem ko se Črnogorski perper, ki zanesljivo nima tolike vrednosti na svetovnem trgu, izmenjava v razmerju 1 : 4 brez odbitka.

Neizpolnitev obljube kraljevske vlade ali tudi le predolgo odlašanje take izpolnitve jemlje državi, pa tudi državljanom pred vsem v inozemstvu ves kredit, ker tuji kapital ne smatra razmere v taki državi urejene in nima zaupanja. To znači dosti večjo finančno škodo za državo kot žrtev, ki je združena z izplačilom. Sicer pa bi bila ta žrtev le navidezna ali prehodna. Kakor je odbitek 20 odstotkov

silno škodoval gospodarstvu, bi izplačilo gospodarstvo zopet dvignilo, dvignilo zaupanje v urejenost in pravno sigurnost v državi, dalo industriji, trgovini in obrti nov obratni kapital na razpolago in bi tako pospešilo razvoj onih ponog našega narodnega gospodarstva, od kojih ima državna kasa največ dohodkov. V doglednem času bi se povrnilo to izplačilo potom višjih dohodkov državi blagajni z obrestmi vred.

2.) Neobhodno potrebno in nujno je, da naša država likvidira in izplačuje zasebno-pravne terjatve naših državljanov proti bivšemu avstro-ogrskemu erarju. V to svrhu se naj votira fond 100 milijonov kron kot predujem za izplačilo teh terjatev po naši državi, ki bi se moralo vršiti proti temu, da izdajajo upniki naši vladi cesije proti bivšemu avstro-ogrskemu erarju. Ker ima vsaka nasledstvena država proti obračunu prevzeti v zmislu mirovne pogodbe kot aktiva vse prej avstro-ogrskemu erarju spadajoče lastnine kot premičnine in nepremičnine po cenilni vrednosti, bi pri tem naša kraljevina ne trpela dejansko nobene škode. Na ozemlju Slovenije prevzete premičnine in nepremičnine predstavljajo velikansko vrednost in daleko presegajo dosedaj pri Deželni vladi v Ljubljani priglase terjatve tristo milijonov kron. Naša vlada bi jih zamogla po izplačilu teh terjatev in izvršeni cesiji zaračunati na vrednost sprejetih premičnin in nepremičnin, pri končnem obračunu z bivšo Avstrijo ozir. Ogrsko državo ter bi za te izplačane ugotovljene terjatve toliko manj prevzela državnega dolga, oziroma bi manj prispevala v reparacijski fond.

Likvidacija bo le povspešila in omogočila jasn pogled v finančno stanje naše kraljevine, ki je predpogoj vsakemu zdravemu razvoju državnih financ. S tem bi kraljevska vlada najbolje zastopala interese lastnih državljanov, kakor to store vse moderne države celo z velikimi žrtvami. Sledila bi tudi vzgledu ostalih, takozvanih nasledstvenih držav, ki so brez izjeme (na primer Čehoslovaška republika) na enak način v interesu okrepitve gospodarstva in povspeševanja domače industrije in trgovine prevzele izplačilo teh zasebno-pravnih terjatev proti obračunu. Tudi ta korak kraljevske vlade bi državne finance obremenil le prehodno in navidezno in imel za nje iz prej navedenih razlogov konečno le najboljše posledice.

Naših narodnih poslancev in vlade dolžnosti so, da se za gornje točke zavzamejo in jih kakor predlagano uredi.

Povdarjamo konečno le, da je oboje nujno in neodložljivo in eminentnega državnega interesa.

I. redni občni zbor gremija trgovcev za politični okraj Kamnik.

V Kamniku se je 24. pretečenega meseca vršil prvi redni občni zbor gremija trgovcev za pol. okraj Kamnik. Ob pičli udeležbi je načelnik pozdravil navzoče člane in prisotnega gosta g. F. Goloba, tajnika trg. društva »Merkur« in zastopnika Zveze iz Ljubljane.

Nato se je uveril zapisnik ustanovnega občnega zbora od 30. novembra 1919.

Pri točki »Poročilo o delovanju gremija« poroča načelnik, da se je med tem časom vršil izredni občni zbor v svrhu izvolitve delegatov za Zvezo; vršilo se je 12 odborovih sej s točno udeležbo gg. odbornikov, katerim izreka za njih brezplačni trud in dolga pota najlepšo zahvalo. Nadalje poroča, da so se lanskega leta vdeležili delegati polnoštevilno ustanovnega občnega zbora Zveze trgovskih gremijev, kakor tudi, da je bilo mnogo trgovcev iz našega okraja prisotnih na vseslovenskem trgovskem shodu v Ljubljani. — Letošnjega občnega zbora Zveze in trgovskega shoda v Mariboru sta se udeležila samo 2 delegata, kar je z ozirom na oddaljenost in takratno res slabo vreme

oprostljivo, tembolj, ker je bilo v Mariboru opaziti, da nekatere korporacije, ki so veliko bližje Maribora tudi niso bile veliko bolj zastopane. — Nihče od naših udeležencev ni za dolga pota, zvezane z velikimi stroški in z zamudo časa, gremiju podal računa. Hvala jim!

Naš gremij je bil pri vseh sejah širšega odbora vedno zastopan. Poslovnih številk je bilo 205.

Računski zaključek, ki je pravilno potrjen, izkazuje od prejšnje zadruge prevzeto vrednost 2.841 K 86 v in preostanek sedanjega računa 3.931 kron, skupnega premoženja torej 6.772 K 86 v.

Ta računski zaključek se soglasno odobri.

Pri točki »Proračun gremija« se samo konstatira, da za sedaj ne potrebuje letnih prispevkov, ker se znaša iz članarin. Bodoči računski zaključek bode najbrže povolnejši, ker ne bode toliko stroškov za tiskovine in poštnino.

Na vrsto pride »Računski zaključek za Zvezo«. Glasom pravil bi imeli plačati Zvezi članarine od 362 članov po 2 K = 724 K, letnega prispevka $362 \times 17 K = 6.154 K$, skupaj 6.878 kron. Od članov pa smo prejeli in Zvezi plačali 5.586 K, dolgujemo torej še 1.292 K.

Tajnik poroča, da je z ozirom na to, ker je v imeniku še nekaj takih članov, ki so obrt odložili, Zvezi predlagal, da bi gornji ostanek odpisala. Zveza pa še ni odgovorila. Nato se oglasi k besedi g. F. Golob, ki kot zastopnik Zveze ta predlog odobri. S tem je ves obračun gremija sklenjen in potrjen.

Temu sledi poročilo o delovanju Zveze trgovskih gremijev in zadrug. Načelnik gremija poroča, da je medtem izšla knjižica »Poslovno poročilo Zveze gremijev za leto 1920«. Iz tega poročila še posebno omenja delovanje Zveze pri osnovi »Trgovske delniške družbe«, potem, kako se je Zveza intenzivno bavila z davčnimi naredbami, kakor na pr. pri naredbi o povišanju davkov od kronске na dinarsko veljavo, o davkih na vojne dobičke, kjer pa je Zveza imela le delni uspeh, da se je lestvica odmere nekoliko znižala. — Zveza se je posebno trudila, da se ni izvršil monopol na sladkor in sol ter da se pobira samo monopolna taksa, kajti dosedanje izkušnje uče, da so posledice monopola podražitev in pomanjkanje blaga.

Zveza si je posebno prizadevala, da se zopet uvedejo davčne cenilne in prizivne komisije.

Proteste pa je vložila Zveza proti pobiranju 1% fakturnega iznosa za podpiranje uradniških konzumov. Razen drugega obširnega delovanja, ki ga je Zveza vršila in ki je v zgoraj imenovani knjižici opisano, je že samo iz tega razvidno, da Zveza zasluži vsestranske podpore od svojih članov.

Pri točki o proračunu Zveze pride do večstranskih razgovorov, kojih končni, enoglasni rezultat je, da kdor se ne zaveda svojih dolžnosti, niti toliko, da bi za svojo organizacijo letno žrtvoval dobrega pol litra vina, naj se kar odpove trgovstvu. Ako si predstavljamo prispevke članov drugih organizacij, je to napram istim malenkost. Za leto 1921 znaša prispevek za protokolirane trgovce 40 K, za druge pa 20 K. Gg. odborniki se naprosijo, da bi v svojih okoliših posredovali in sprejemali ta plačila, s čimur bi se poštni stroški zmanjšali.

Pri točki »Raznoterosti« omenja g. F. Golob snovanje »Trgovske delniške družbe«. Za podpisovanje delnic je bil baš zadnji dan.

Prečita se pismo Zveze, ki zahteva popis vseh protokoliranih in ne-protokoliranih trgovcev, kakor tudi vsega osebja, t. j. pomočnikov in vajencev obojega spola.

Sklepe se, da se trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani naprosi, da bi sprejemalo za svoje člane razen trgovskih sotrudnikov tudi drugo trgovsko osebje, posebno vajence in pa tudi ženske.

S sprejetjem predloga, da se prihodnji redni občni zbor vsled velikih poštinskih stroškov ne skliče potom posameznih vabil, temveč potom vabila v Trgovskem listu ter, da naj se ime-

novani prihodnji občni zbor vrši v Domžalah, se je zborovanje zaključilo.

Dodatno k temu poročilu imamo glede pičle udeležbe pripomniti, da isto ni tolmačiti vse na rovaš brezbriznosti, temveč tudi na splošno zaupanje, s katerim so člani gremija dnevni red že v naprej odobrili.

Šampanjsko vino.

Šampanjsko vino ima svoje ime od pokrajine Champagne (Šampanj) na Francoskem, kjer se je prvotno pridelovalo neke vrste šumeče vino.

Šele koncem 18. stoletja se je posrečilo menihu Perignonu benediktinske opatije Haut-Villers blizu Réma (Reims) izumiti način pridelovanja čistega šumečega vina v steklenicah, ki so ga radi njegovega naglega učinka na človeški organizem označili z imenom »vražje vino« (vin du diable).

Odtod se je širilo izdelovanje »šampanjca« tudi po drugih pokrajinah Francije in izven nje, vendar pa je ostalo še vedno središče izdelovanja šampanjca v Šampanji, ne samo ker je to njegova prvotna domovina, temveč predvsem radi posebne kakovosti tamošnjega vina, ki je za izdelovanje šampanjca jako prikladno.

Najznamenitejši kraji pravega šampanjca so v departmanu Marn (Marne) in sicer: Rém (Reims), Epernay (Epernay) in Šalón (Chalons), središče tvori Rém. Kakor znano so ti kraji silno trpeli vsled svetovne vojne. V Šampanji sami je površina vinogradov padla od 16.000 na 14.000 ha, ogromne zaloge šampanjca so bile uničene vsled bombardiranja Réma in drugih krajev.

Pred vojno je Champagne pridelovala okroglo 30 milijonov steklenic šampanjca, od katerega je šlo preko meje Francije nad 20 milijonov steklenic. Stalna zaloga šampanjca v teh krajih se je cenila nad 100 milijonov steklenic. Najznamenitejše so tvrdke Heidsček (zaloga 3 mil. steklenic), Veuve Cliquot in Pommery Grenv v Reimsu in Moët & Chandon v Epernay. Zadnja tvrdka je imela pred vojno v zalogi 4 milijone steklenic šampanjca in je zaposlovala 300 delavcev. Njene kleti so 23 km dolge. Dasi so Nemci v vojni mnogo uničili, bode gotovo v kratkem Francozom prirojena energija in pridnost vse popravila in začeli bodo kmalo zopet eksportirati v velikem.

V trgovini razlikujemo šumeče vino dvoje vrste in sicer pravi šampanjec ali sekt, to je vino predelano, oziroma izdelano po francoskem (Perignonovem) načinu kipenja vina v steklenicah in pa umetni šampanjec, to je vino, ki je umetno nasičeno z ogljikovo kislino po načinu sifona ali pokalic.

Kot šampanjec ali sekt se sme glasom vinskega zakona prodajati le vino, ki je izdelano po francoskem načinu, to je s kipenjem vina v steklenici. Dobro, ne premočno vino se osladi, pridene se mu čistih drož in se v posebnih kletah pusti pokipeti. Nato se »degoržira«, to je spravi pri kipenju nastale drože iz steklenic in »dosira« s tem, da se mu pridene »liker«, pripravljen iz starih desertnih vin, konjaka in kandisovega sladkorja. Predno pride v promet rabi dober šampanjec dve leti. Po tem, kolikor šumi (musira), razlikujemo »Grand mousseux« (gran musé) z 4½ do 5 atmosfer pritiska, »mousseux« s pritiskom 4—4½ »Cremant« (kremá) z manj kot 4 atm. pritiska. Dober mousseux (musé) se pozna na tem, da ogljikova kislina počasi in dolgo iz vina uhaja, ne pa po tem, da močno počí, kadar steklenico odmašimo.

Po vsebini likerja, oziroma po okusu (sladkobi) razlikujemo šampanjska vina v suha (sec), ako imajo 2 do 3% sladkorja, polusuha (demisec) z 4—6% in sladkorja (doux) z 7 do 15% sladkorja. Angleži ljubijo suha, Francozi in Nemci polsuha in Rus sladke šampanjce.

Kvaliteta vina je zelo odvisna od vrste vina in od pridelanega likerja. V Šampanji se rabi za izdelovanje šampanjca po večini belo ali svetlo rožnato vino, ki se dobi s hitrim in lahkim iztisnjenjem črne grozdja, vrste črni burgundec (pinot noir) in drugih vrst burgundca in pod. Temu vinu pravijo »kivé« (cuvée).

Šampanjska industrija bi imela za Jugoslavijo brez dvoma velik pomen.

površno izdlači (haaren), zopet na mali 10 cm široki deski. Struže (scharben), zdrgne (streichen) ali ne gladi (glätten) jih ne, enako težkih ne firma (scheren); kvečjemu kozine malo kvasi (beizen) v sodu s 4, 5 kg otrobov ali pasjih odpadkov za 30 kosov vso noč in jih na to opere. Za strojenje dene v gori opisani sod 50 ovčin ali 30 kozin ali 10 junčevin ali pa 5/2 govejih kože in 20 kg šmaka (ruja) ter toliko vode, da ona pokrije rujo. Trikrat na 48 ur menja rujo, katerega vsakih 10 ur doliva z vodo, a kože opere. Kozinam, ki gredo za podlogo, da malo več ruja, podplatom 5 krat po 20 kg, šestič pa 15 kg ruja in 10 kg valoneje. Nato jih spere površno, raztegne malomarno, barva kože za lice na črno s krtačo s siratko in maslenokislím železom, lepše kože z anilinsko barvo za volno, katere vzame mesto predpisanih 15—30 gr za dva kosa 3 gr in pomaka posamezne kože v kotlu ali lesenem koritu v skoro hladni raztopljeni barvi samo 1 minuto. — Umerno gre taka barva proč, ker ne poznajo apreture, kože pa se radi predolgega luženja (Aeschern) in slabega strojenja trgajo kakor papir. Ovčje kože tudi gazijo z rujem v sodu ali kamnatih posodah z nogami.

(Dalje prihodnjic.)

Posebno Slovenija, ki ima na Štajerskem lepe začetakke te industrije je poklicana, da se je oprime z vso vnetostjo.

Šampanjec, ki ga izdelujejo nekatere naše tvrdke iz domačih vin, ne zaostaja mnogokrat niti za najboljšim francoskim šampancem.

Črni burgundec, ki daje podlago za sloveči francoski šampanjec, uspeva izvrstno zlasti v vinskem okolišu ormoško-ljutomersko-radgonskem in v Slovenskih goricah in daje tu »kivé«, ki se lahko primerja z najboljšim šampanjskim. Ali ni tu dan najboljši pogoj za šampanjsko industrijo? Tako industrijo danes ustanoviti, ni lahko. Treba je za to veliko kapitala in šolanju ljudi. Brez dvoma bi se pa dalo pri dobri volji dobiti pri nas obojega.

Podjetnosti je tu dana najboljša prilika, da se uveljavi. Sedanja doba, ko ni zunanje konkurence, je za to gotovo najbolj ugodna.

B. Skalický.

Dopisi.

Neki podeželní gremij nam piše: S pazljivostjo sem zasledoval poročilo občnega zbora Zveze trgovskih gremijev, ki se je pretečen mesec vršil v Mariboru. Moje mnenje je, da je Zveza v precejšnjem obsegu storila svojo dolžnost in da morejo gremiji in člani biti z njo zadovoljni.

Nasprotno pa se da iz računskih podatkov in pa iz poročila g. delegata M. Horvata izvajati, da nekateri gremiji niso izpolnili obveznosti do Zveze, ker so tudi člani napram gremijem indiferentni.

Ker je potrebno, da ima Zveza za dosego svojih namenov največjo zaslonbo pri gremijih, gremij pa enako pri članih, je nujno potrebno vzajemno delovanje in pa zavednost za izpolnitev vseh teh dolžnosti.

Temeljni pogoj vsega je, da se prispevki rade volje in pravočasno plačajo, ker je Zveza v njenem delokrogu navezana na take prispevke.

Naš zelo obširen gremij se je tega zavedal. Kljub težkočam, ki so ravno take, kot pri drugih gremijih, je domalega vse obveznosti napram Zvezi izpolnil. Ni čakal poučnih predavanj, ki bi bila seveda zelo koristna, temveč je potem okrožnic seznanil člane s potrebami organizacije. Vzel si je takoj čekovni račun, poslal članom ob enem z okrožnicami tudi izgotovljene položnice, člani pa so važnost razumeli ter dolžnost izpolnili. Taka dela so sicer zvezana s silno požrtvovalnostjo vodstva gremijev, pri prav dobri volji pa so izpeljive, tudi brez posebnih gremijskih pisarn in Zveznih tiskovin, vsaj dotlej, da se bodo take pisarne in skupne tiskovine zamogle omisliti.

Glede gremijskih in Zveznih doklad bi pa resno svetoval, da bi se iste ne pobirale potem finančne uprave, temveč v delokrogu lastne organizacije.

Trgovec mora biti v tem oziru vsaj toliko zaveden, kakor drugi stanovci, ki za njih organizacije plačujejo neprimerno visoke prispevke rade volje brez sile.

Kdor pa to dolžnost ne izpolnjuje, ni vreden onih koristi, ki jih izposluje Zveza ter zasluži, da se mu odvzame trgovsko-obrtna pravica, ali pa da isto sam odloži.

Za rešitev lesne industrije. Gremij trgovcev v Ribnici je vložil na ministrstvo za promet v Beogradu, železniško ravnateljstvo državne železnice v Ljubljani in trgovsko zbornico prošnjo, v kateri opozarja na pogibelj, ki preti lesni trgovini in produkciji v Sloveniji vsled pomanjkanja vagonov. Na postajah, kjer bi bilo treba po 20 vagonov vsak dan za odvoz pripravljenega lesa, je mogoče z veliko težavo dobiti komaj 1—2 vagona. Tako zaostaja les na skladiščih že po celo leto. — Zaloge se kupičijo, les začne gniti; podjetniki in lesni trgovci po gozdovih in žagah odpuščajo delavstvo in voznike in namesto prejšnjega blagostanja se po prizadetih krajih naseljuje revščina in preti največja beda in pomanjkanje. Na tisoče družinam grozi pogin, v nevarnosti je cela naša lesna trgovina in produkcija, ki izgublja dolgoletne stalne odjemalce, radi pomanjkanja vagonov.

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz v januarju in februarju 1921. Po statističnih podatkih naših carinarne se je meseca januarja t. l. iz naše zemlje izvozilo raznih domačih pridelkov in izdelkov v vrednosti 193 milijonov 112.836 dinarjev. Največ se je izvozilo pšenice 14.696.179 kg v vrednosti 41.904.946 din., potem moke za 26 milijonov 961.199 din., koruze za 16 milijonov 720.518 din. itd. Mese in mesnih izdelkov je bilo izvoženega za 35 milijonov 203.952 din., lesa in tanina za kakih 16 milijonov dinarjev itd. — Meseca februarja t. l. je izvoz zdatno nazadoval in je njegova vrednost znašala samo 148 milijonov 314.118 din. Izvoz žita je padel na četrtino, ker se ga je izvozilo samo za 10 milijonov 132.596 din., moke na polovico za 13 milijonov 842.396 din., medtem, ko je izvoz koruze ostal na isti višini (16.043.218 din.). Jednako je v isti višini ostal izvoz mesa in izdelkov (35 milijonov 079.827 din., kakor tudi izvoz lesa, ki se je neznatno znižal (na 15 milijonov din.).

Izvoz sovjetske Rusije. Sovjetska vlada je določila za izvoz sledeče količine: 1 milijon 500.000 pudov lanu, šest stotisoč pudov konoplje, 7 milijonov komadov krzna, 10 milijonov pudov petroleja, 5 milijonov pudov bencina, 8 milijonov 500.000 pudov nafte, 3 milijone šest stotisoč pudov mineralnih olj, 1 milijon ovčjih kož, 500.000 kvadratnih čevljev ruskega usnja itd. Navedene številke kažejo, da je Rusija v svoji potrebi napela vse sile, da dobi v zameno druge potrebne predmete, kateri se doma ne izdelujejo.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Kazenski ukrepi proti Nemčiji. Ker Nemčija ne drži mirovne pogodbe in ne izpolnjuje prevzetih obveznosti, so vele-sile sklenile razne kazenske ukrepe ali sankcije proti Nemčiji. Med temi je tudi pobiranje 50 odstotkov vrednosti od iz Nemčije uvoženega blaga. Jugoslavija se je pridružila k temu sklepu »velikih zaveznikov« in bodo tudi jugoslovanske carinarne pobirale 50 odstotkov pri uvozu od nemškega blaga. Češkoslovaška se do sedaj ni priključila k temu sklepu in dvomimo upravičeno, da je priključitev Jugoslavije umestna. Naši trgovci pravijo, da bo nemško blago za 50 odstotkov dražje in bo radi tega uvoz blaga iz Nemčije onemogočen. Diplomati pa so si stvar drugače mislili. Po njihovem bi naj kupec plačal 50 odstotkov nemškemu dobavitelju, 50 odstotkov pa bi plačal pri uvozu carinarni in bi to šlo na račun nemških obveznosti, a nemška država bi morala dati svojemu eksporterju teh 50 odstotkov. V resnici pa stvar ne izgleda tako. Teh 50 odstotkov naš kupec ne more odbiti nemškemu dobavitelju, ker mora plačati blago naprej in si bo nemški tovarnar ali izvoznik dobro premislil, predno bo dal blago po pogojih, kakršne so si izmislili antantni diplomatarji. Če bi se tedaj pobiralo 50 odstotkov pri uvozu nemškega blaga, katere bo plačal naš trgovec in naš konzument, nikdar pa ne nemški prodajalec ali Nemčija, bi mi Jugoslavlani plačevali antanti na račun nemških obveznosti, ker »zvesta« Jugoslavija bi gotovo hitro odražala svojim »velikim zaveznikom« odtegnjene zneske. Z ukrepom vlade bo uvoz iz Nemčije nemogoč in bomo morali zopet kupovati od avstrijskih prekupcev po visokih cenah, kar pač hoče Francoska. Če se Čehom ne mudi priključiti se k antantnim sklepom, toliko manj je bila na mestu pri naši vladi neobičajna naglica. Češka ima mnogo lastne industrije, medtem ko se pri nas kadi le par dimnikov, — mi rabimo nemške industrijske predmete!

Volitve v trgovskih zbornicah. Minister za trgovino in industrijo je odredil, da se morajo vršiti volitve v vseh trgovsko-obrtniških zbornicah naše kraljevine najkasneje do konca meseca julija. Volitve bo potrdilo ministrstvo za trgovino in industrijo.

Prodaja saharina na drobno. Interesenti se opozarjajo, da legalne trgovine sedaj ne razpolagajo z drugimi vrstami saharina kot s saharinom v tabletah, ki imajo 10 kratno sladkobo.

Zastoj v trgovini ne nosi več prehodnega značaja, marveč vse kaže, da

bodo razmere, ki so zavladele danes trajne ter da bodo zahtevale nekaj žrtve. Blaga je na našem trgu mnogo, konzum pa je skrajno omejen, deloma ker se še vedno pričakuje znižanje cen, deloma pa zato, ker srednjemu in nižjemu sloju primanjkuje sredstev celo za nabavo neobhodno potrebnih predmetov. Naši trgovci ne morejo kupovati blaga v velikih količinah, ker ne vedo, kaj jim prinesejo nove naredbe, ki navadno onemogočijo vsako kalkulacijo in prodajo. Inozemske tvrdke so začele ponujati našim trgovcem blago v kredit in če tako ne dosežejo svojega cilja, oddajajo svoje blago v komisijo pod najneugodnejšimi pogoji, le da se ga znebe. Take razmere morajo vplivati na našo trgovino in njene cene, ki so danes še nekako primerne. Če pa slabo financirani veletrgovci začno metati svoje blago na trg po vsaki ceni, potem pa zapade naša trgovina najostrejši krizi, iz katere ne bo izhoda.

Čehoslovaška komisija, ki odpotuje v Rusijo je sestavljena iz sledečih zastopnikov: urada za zunanjo trgovino, ministrstva zunanjih del, zveze industrijev, praške trgovsko-obrtniške zbornice, centralne komisije legionarjev in zveze Čehoslovakov v Rusiji. Tako delajo Čehoslovaki po svoji industriji v onemogočeno Rusijo, ki bo dober konsument za vsakovrstne proizvode po »primerno visokih cenah«.

Cene v Čehoslovaški. Tekom tega leta so cene življenjskih potrebščin in manufakture v Čehoslovaški zelo padle. Čevlji so za 20 odstotkov ceneji kot so bili koncem preteklega leta, volneno sukno za 40 odstotkov, petrolej za 26 odstotkov, žito za 20—24 odstotkov, goveje meso za 22 odstotkov, svinjsko meso za 30 odstotkov; cene piva in mleku so se zvišale za 18 odstotkov, moki, kavičin surogatom, krompirju, drvam itd., pa so ostale iste.

Industrija.

Pospoševanje industrije v Jugoslaviji. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo, da se napravijo vsi za pospoševanje naše industrije potrebni koraki. Ustanavljavate se bodo tovarne za razne predelke in za izdelovanje potrebnih predmetov, dovolil se bo kredit v svrhu pospoševanja industrije itd. V svrhu definitivnega rešenja tega vprašanja, se bo izdelal tozadevni pravilnik, ki bo predložen ministrskemu svetu v odobrenje.

Znižanje delavskih plač v hrvatskih premogokopih. Ker so se upraviteljsva hrvatskih premogokopov pritoževala, da radi zastoja v industriji za njihov premog ni kupeev, je zveza industrijaleev obvestila splošno delavsko zvezo, da zniža s 1. majem temeljne delavske plače. Znižanje je projektirano od K 72-50 na 58 K in od 64 K na 40 K. Delavci znižanja plač niso vzeli na znanje. Razgovor z delavci je bil napovedan na 4. maja.

Svilarski tečaj v Pančevu. V najkrajšem času se otvori v Pančevu svilarski tečaj, v katerega se bodo sprejemali taki interesenti, ki so izdelali kako kmetijsko šolo. Ti bodo dobivali za ves čas tečaja državno podporo.

»Humanik« industrija in trgovina z usnjem in čevlji. V Sarajevu se je osnovala »Humanik« industrija in trgovina z usnjem in čevlji s temeljno glavnico 10 milijonov kron, ki se deli na 25000 delnic po 400 K. Delnice se podpisujejo do 15. maja.

Denarstvo.

Izplačevanje dividende Ljubljanske kreditne banke. Ljubljanska kreditna banka naznanja, da izplačuje po sklepu občnega zbora z dne 28. aprila t. l. za leto 1920 12 in pol odstotno dividendo v znesku 50 K za kupon št. 20 delnic prejšnjih emisij (št. 1—75.000) in 25 K za kupon št. 20 delnic zadnje emisije (št. 75.001 do 125.000). Kupone vnovčujejo izza dne 29. aprila 1921: centralna banka v Ljubljani, podružnice v Borovljah, Brežicah, Celju, Gorici, Mariboru, Ptuj, Sarajevu, Splitu in Trstu, Hrvatska trgovinska banka v Zagrebu, Živnostenska banka v Pragi in njena podružnica na Dunaju.

Promet novčanic naše državne Narodne banke je znašal do 22. aprila t. l. 3.665.361.155 dinarjev. V sedmih dneh se je torej zmanjšal za 32.097.025 dinarjev.

Novi banka. Organizacija lastnikov žag, Hrvatska centralna, Srbska central-

na, muslimanska centralna, Srbska kreditna in Srbska privredna banka ustanove v Sarajevu novo banko za šumsko industrijo.

»Zdravstvena banka« v Beogradu. V Beogradu bo osnovana »Zdravstvena banka« s temeljno glavnico 5 milijonov dinarjev. Banka se bo bavila s posli, ki so v zvezi s čuvanjem in izboljšanjem narodnega zdravja. Podpis delnic traja od 1. maja do 1. julija v Beogradu pri Prometni, Jugoslavenski, Izvozni, Zemaljski i Opšte privredni banki.

Stanje Narodne banke SHS je bilo 22. aprila sledeče: metal. podlaga je znašala 438.679.498.18 din. (+ 2.680.088 din. 69), posojila so znašala 216.933.819 din. 96 (+ 3.256.991.86 din.), terjatve od države 3.713.890.745.13 dinarjev (+ 30.002.027.50 din.), novčanic v prometu je bilo 3.665.361.155 din. (= 32 milijonov 97 tisoč 25 dinarjev).

Davki.

Prometni davek na Ogrskem. Minister za finance bo predložil parlamentu projekt o občem prometnem davku, ki se deli v tri skupine: 1.) Obdavčenje mlinov. Vsak mlin mora pridržati od prevzetega žita 15 odstotkov za državo. Če bo država od mlinarja zahtevala mesto žita moko, mu bo vračunala delo. 2.) Davek na živino. Ta davek znaša 3 odstotke ter se pobira pri izdajanju potnih listov za živino. Dalje se vpelje 3.) 8 odstotni davek za prevoz blaga in 1 odstotni davek na službene dohodke, katerega pa so oproščeni stalni nameščenci in delavci. Novi zakon bo stopil v veljavo 1. junija t. l., obdajanje mlinov pa z dnem ko se uvede slobodna trgovina z žitom. S temi davki naj bi se krila potreba kruha za revno občinstvo.

Promet.

Odkup južne železnice. Iz Beograda se poroča, da je ministrstvo za promet sestavilo komisijo, ki ima nalogo, da doseže z zastopniki Južne železnice sporazum glede odkupa onih prog Južne železnice, ki leže na našem ozemlju. Zleti je, da se to vprašanje, ki bi bilo za našo državo velike važnosti, v kratkem reši.

Nabava težkih brzovoznih lokomotiv v Ameriki. Naša vlada je sklenila, da nabavi v Ameriki večje število težkih brzovoznih lokomotiv za tovarni promet. Vagone namerava vlada nabaviti deloma v Belgiji, deloma v Franciji. S tem se bo izboljšal naš promet — ampak kaj?

Prometna omejitev izvoza. 1.) Z odlokom ministrskega sveta je zabranjen počenši z dnem 1. aprila 1921 iz naše kraljevine ves izvoz pšenice, ječmena, rži, ovsa, pirjevice, moke iz vseh teh poljskih pridelkov, otrobov, sena in slame. Na vse druge pridelke se prepoved ne nanaša. Vsem transportom teh pridelkov, ki so bili natovarjeni pred navedenim dnem, kar je razvidno iz tovarnih listov, je dovoljen izvoz po odredbah, veljavnih za izvoz poljskih pridelkov. Nakladi, utovareni 1. in 2. aprila, ko še ni mogla biti prepoved razglašena, se smatrajo utovareni še pred izdano prepovedjo. Dopusten je tudi zvoz sledečih transportov: a) ako je roba namenjena iz kraja, kjer je bila natovarena, v kako notranjo postajo, kjer se mora pretovariti ali ocariniti in potem odposlati v inozemstvo, in ako se dokaže, da je za tako robo osigurana valuta in da je bila natovarena pred izdano izvozno prepovedjo in sicer najkasneje do vključno 2. aprila; b) ako se je natovarjenje robe pričelo pred naredbo prepovedi ali najkasneje 2. aprila, pa četudi se je natovarjenje končalo po 2. aprilu, kar dokazuje dostavitev voza in zapiski postajnih službenih mest, kdaj je bilo natovarjenje izvršeno. Naročeni vozovi, ki niso bili dostavljeni do vključno 2. aprila za natovaritev, ne pridejo več v poštev, ampak zapadejo že prepovedi izvoza. Izjemo tvorijo samo oni transporti ovsa, za katere se dokaže, da je vojno ministrstvo prejelo določen odstotek do vključno 2. aprila. Taki transporti se propustijo brez ozira na to, kdaj so bili natovarjeni. Izvoz transportov, ki do konca junija 1921 ne bodo prestopili meje, je zabranjen. 2.) Z razglasom ministrstva za kmetijstvo in vode št. 8128-IV z dne 10. aprila 1921 je dovoljen v inozemstvo izvoz govejega mesa samo v nerazdeljenih polovicah in sicer samo govedji, ki tehtajo več kot 500 kg žive teže. Z ozirom na domačo aprovizacijo z me-

som odredimo, da se sme goveje meso izvažati v inozemstvo samo v nerazdeljenih polovicah, ki tehtajo posamezno vsaj 150 kg. Začasno veljajo še sledeče prometne omejitve: A. Jugoslavija: I. Južna železnica v Jugoslaviji: Ves promet je prost. Ponovna predaja robe v vozovnih nakladah brez pretovarjanja (reekspedicije) je ukinjena na vseh postajah južne železnice v območju ravnateljstva Ljubljane. S pošiljkami, katerih naslovnik po preteku stojnine prostega časa ne iztvoori tekom naslednjih 24 ur, postopa železnica po § 81 železniško obratnega pravilnika. II. Državna železnica v Jugoslaviji: a) Direkcija Zagreb: Ekspresna roba prevzema se samo do teže 250 kg in sicer le k osebnim in mešanim vlakom. Posamezni kosi ne smejo tehtati čez 75 kg. Zagreb drž. kol. sprejema samo enostavno carinsko robo v vozovnih nakladah. Prevažanje robe med Zagrebom j. k. loco in Zagrebom drž. kol. loco je ustavljeno. Ves promet z Reko čez Bakar je ustavljen. Reekspedicije v Brodu so zabranjene. b) Direkcija Beograd: Ves promet je prost. c) Direkcija Sarajevo: Reekspedicije v Bos. Brodu so zabranjene. d) Direkcija Subotica: Na progi Apatin—Sonta in Vel. Kikinda—Nakovo je ustavljen ves promet. — B. Inozemstvo: Prepovedano je sprejemanje tovarov za šped. tvrdke Blum & Popper, Artur Wolfmann & Co., Aug. Dvorak v postaje Spielfeld, Leibnitz, Ehrenhausen, Lebring, Wildon, Werndorf, Kalsdorf in Puntigam. Reekspedicije v teh postajah so zabranjene. a) Avstrija: Zaprt je promet za postajo St. Michael loco ter progo St. Michael—Selzthal; izvozila so živila, semenje, gnojila in rež. pošiljke. Zaradi popraviljanja želez. mosta pri Weizelsdorfu je tovarni promet med postajama Maria Rain in Weizelsdorf proge Rosenbach—Klagenfurt ukinjen oz. se vrši po pomožni progi Rosenbach—Villach. Potniki prestopajo, prtljaga oz. ekspresna roba do 50 kg teže se prenaša. Za pomožno progo se glede tovarnih pošiljk zaračunava pristojbine za faksično pot in morajo stranke na tovarnih listih predpisati pomožno pot »Rosenbach—Villach«. Za Passau loco je promet zaprt; izvozila živad in sveže meso. Promet preko Radkersburga, Lavamünd in Prevalja je še ukinjen. b) Nemčija: Tovorni listi vseh za Nemčijo namenjenih pošiljk morajo biti opremljeni s prepisom originalne fakture. c) Švica: Vse prosto. d) Italija: Začasno zaradi stavke ustavljen ves osebni in tovarni promet. Po končani stavki je ukinjeno sprejemanje vseh pošiljk, ki naj se ocarinijo v Ljubljani ali na Rakeku, izvozila živad in meso, ki je prosto. Pošiljke goveje živine, drobnice in prašičev pa morajo biti naslovljene le na take postaje, ki so s tirom zvezane s klavnico kakor v Rimu, Turinu, Padovi, Benetkah, Milanu in Florenci. Sprejemanje kosovne robe je še izključeno. e) Francoska: Ves promet prost (razun za časa slavke preko Italije). f) Čehoslovaška: Ves promet prost. g) Poljska: Tovorni listi morajo biti opremljeni s transportnim dovoljenjem direkcije Wien Nord-Ost in direkcije juž. žel. na Dunaju, sicer se roba ne sme prevzeti. h) Ogrska: Neposredni promet med Jugoslavijo in Ogrsko je še ukinjen, posredni preko Avstrije prost. — C. Tranzitni promet preko Jugoslavije je prost, v kolikor niso zaprte v poštev pribajajoče postaje oz. proge. — D. Uvoz v Jugoslavijo: Ukinjen je dotok tovarov za a) Carinsko postajo Ljubljana gl. kol. b) Carinsko postajo Maribor izvozila tvrdke Počivalnik — splošna stavbena družba in kovina Maribor — Tezno. c) Zbirna roba za Zagreb drž. kol. d) Carinsko postajo Sisek. Najstrožje se postajam naroča, da uporabljajo za tovor v inozemstvo le vozove, ki so v dobrem stanju in imajo vse dele, da se carinsko zalivkanje v redu izvrši, dalje, da je živad, žito itd. natovarjeno le v pokritih vozovih, ker inozemske železnice brezobzirno zavračajo vse pokvarjene in nepravilno naložene vozove. Začasno stoji v Passau 400, v Leoben 90 takih vozov.

Povišanje železniških tarifov v Avstriji. 100 odstotno zvišanje osebnih pristojbin in pristojbin za prtljago stopi v veljavo s 1. julijem, pristojbine za tovarni promet, ki se bodo zvišale za približno 70 odstotkov, pa stopijo v veljavo meseca julija ali najkasneje s 1. avgustom.

Kmetijstvo.

Čebelarstva razstava v Osijeku. Po vodom 40 letnice svojega obstoja namestila osješko čebelarstvo društvo prirediti od 25.—28. junija veliko čebelarstvo razstavo v Osijeku. Tej razstavi se bo pridružilo tudi osješko gospodarsko društvo s svojo razstavo.

Iz naših organizacij.

Vabilo k II. rednemu letnemu običnemu zboru gremija trgovcev Ljubljana-okolica, ki se bo vršil v sredo 11. maja t. l. točno ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Računski sklep za leto 1920. 4. Proračun za leto 1921. 5. Raznoterosti. V slučaju nesklepčnosti se vrši eno uro pozneje drug občni zbor ravno tam z istim dnevnim redom, ki pa sklepa veljavno neglede na število navzočih članov. Vsakega člana dolžnost je, da se zanesljivo udeleži občnega zbora. — Fr. Zebal l. r., načelnik.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Poljska zadruga d. d. za trgovino z inozemstvom. Poljski generalni konzulat v Zagrebu naznanja tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se je v Varšavi ustanovila »Polska Spolka Akcyjna Handlu Zewnetrznego« (Poljska zadruga d. d. za trgovino z inozemstvom) z delniško glavnico 100 milijonov poljskih mark. Obratni predmet te zadruge je vsestransko trgovske transakcije, in osnovno organizovanje izvoza, uvoza in prevoza. V zadruzi so združena velika trgovska in industrijska podjetja (štev. 3874).

Dobava, prodaja.

Nabava izolatorjev. V Ekonomskem oddelku ministrstva za pošto in telegraf v Beogradu, Deligradska ulica št. 78 se bo vršila 10. t. m. ofertna licitacija za nabavo izolatorjev iz porcelana in sicer: 326.000 komadov št. 1, 50.000 komadov št. 2, 170.000 komadov št. 3 in 5000 komadov uvodnih z nosom. Pogoje se zamore zvedeti vsak dan pri navedenem oddelku. Z 10 din. kolekovane ponudbe je vposlati zapečatene z nadpisom: »Ponudba za isporuku porcelanskih izolatorjev«. Kavcija 10 odstotkov za državljanje, 20 odstotkov za tužce. Rok za oddajo je 3 mesece po odobrenju licitacije.

Nabava cinka in svinca. V Ekonomskem oddelku ministrstva za pošto in telegraf v Beogradu, Deligradska ulica št. 78 se bo vršila 11. t. m. ofertna licitacija za nabavo 1200 kg navadnega cinka, 120 kg cinka z kolofonijo in 7000 kg svinca. Pogoje se zamore zvedeti vsak dan pri Ekonomskem oddelku do 12. ure. Ponudbe, kolekovane z 10 din. naj se vpošlje zapečatene navedenemu oddelku z nadpisom: »Ponude za isporuko«. Kavcija 10 odstotkov od licitirane vsote. Ponuditi se more tudi vsak predmet posebej.

Razno.

Bojkot piva v Sarajevu je končan. Kakor smo poročali v našem listu, so sarajevski gostilničarji in kavarnarji sklenili, da ne bodo prodajali piva, če se ne ukine samovoljno povišanje cen temu predmetu. Ker so sedaj določene nove cene, po katerih stane en vrček piva 7 K, je bojkot ukinjen.

Javna dražba lovov. Lovi krajevnih občin mirenske, trebanjske in velikolaške se bodo na javni dražbi, ki bo na uradnem dnevu v Trebnjem dne 10. maja 1921 ob devetih, oddajali v zakup za dobo od dne 1. avgusta 1921 do 31. julija 1926. Zakupni in dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu.

Izredni občni zbor »Kovine«, prve jugoslovanske metalurške industrije, delniške družbe v Mariboru, se bo vršil dne 19. maja 1921 ob desetih v družbenih prostorih v Mariboru, Prešernova ulica št. 2 s tem-le dnevnim redom: 1.) Sklepanje o povišbi delniške glavnice od 2.500.000 K na 6.000.000 K. 2.) Sklepanje o izdaji kumulativnih delnic. 3.) Izprememba pravil. 4.) Slučajnosti.

I. redni občni zbor »Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo« v Ljub-

ljani se bo vršil v četrtek, dne 12. maja 1921 ob devetih v sejni dvorani zavoda v Ljubljani, Prešernova ulica št. 50 z nastopnim dnevnim redom: 1.) Nagovor predsednikov. 2.) Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1920, predložitev bilance in podelitev absolutorija. 3.) Poročilo nadzorstvenega sveta. 4.) Odobritev bilance za leto 1920 in sklepanje o predlogu upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička. 5.) Volitev nadzorstvenega sveta in namestnikov. 6.) Slučajnosti.

Tržna poročila.

Trg:

Sarajevo: Tržni komisar je odredil sledeče cene za meso: jagujetina 32 K, svinjsko meso 36 K za kg. Cena za goveje meso se ni zvišala.

Poljski pridelki:

Novi Sad: Pšenica se prodaja po 970 do 1000 K, rž po 800 do 820 K, ječmen po 520 do 530 K, koruza po 380 do 400 K, moka 0 po 1480 K.

Foča po kg: pšenica 10 K, koruza 6 K, oves 4.20 K, ječmen 7.50 K, fižol 7 K, krompir 3.20 do 3.30 K.

Seno:

Foča po kg 1.20 K. **Visoko** po kg 2.20 do 2.40 K, **slama** 1.40 do 1.60 K.

Borza.

4. maja.

Zagreb, devize: Berlin 214 do 215, Bukarešt 223 do 223.50, Rim 678 do 683, London 557 do 560, Newyork kabel 136.50 do 137.50, ček 136 do 137, Praga 193 do 193.25, Švica 2460 do 2470, Dunaj 22.90 do 23.25, Pariz 1090 do 1095, Budimpešta 65 do 66. **Valute:** dolar 135 do 135.50, avstr. krone 23 do 23.75, levi 160 do 170, rublji 65, češke krone 193 do 195, franki 1050, napoleonori 481 do 483, marke 215 do 220, leji 219 do 221, ital. lire 650 do 660, turške zlate lire 505. **Blagovna borza:** pšenica 73 do 74 kg tri odstotke primesi paritet Zagreb 1060, koruza 458, koruza franko Srem 420, pisani fižol paritet Zagreb 395, beli 500, pisani stari fižol 350 prvovrsten bukov les franko vagon slavonska postaja 3600.

	denar	blago
Ljubljanska kredit. banka	980	—
Trgovska-obrtna banka	760	770
Jadranska banka	405	410
Ljublj. strojne tov. in liv.	870	—

Beograd, valute: dolar 34 do 34.80, funti 265 do 266, švicarski franki 595 do 600, lire 165 do 166, leji 55.75 do 56, levi 42.50 do 43, marke 53.50 do 54, češke krone 47 do 48, avstr. krone 5.90 do 6, napoleonori 119 do 119.50. **Devize:** London 138.50 do 139, Pariz 270 do 272, Ženeva 600 do 615, Solun 200 do 215, Praga 48.25 do 48.50, Dunaj 5.80 do 5.90, Berlin 53.50 do 54, Milan 169 do 170.

Dunaj, devize: Zagreb 427.75 do 431.75, Berlin 924 do 930, Budimpešta 276.70 do 279, Bukarešta 995 do 1005, London 2420 do 2440, Milan 2965 do 2985, Newyork 608 do 612, Pariz 4830 do 4870, Praga 841 do 847, Sofija 725 do 755, Varšava 69 do 71, Curih 10.700 do 10.750. **Valute:** dolarji 602 do 606, levi 710 do 720, marke 924 do 930, funti 2420 do 2440, franc. franki 4815 do 4855, lire 2955, dinarji 1703 do 1723, poljske marke 69 do 71, leji 985 do 995, carski rublji 183 do 188, švic. franki 10.675 do 10.725, čehoslov. kro- ne 841 do 874.

Praga, devize: Berlin 110.25 do 111.75, Curih 12.88 do 12.91, Milan 3.53 do 3.65, Pariz 567 do 579, London 290.75 do 292.75, Newyork 279.25, Beograd 207 do 209, Bukarešta 119.37 do 120.37, Sofija 87.85 do 88.25, Dunaj 11.37, Varšava 8.37 do 9.37, Zagreb 51.50 do 52.50, Budimpešta 34.12 do 35.12. **Valute:** marke 110.25, švic. franki 12.83 do 12.87, lire 359 do 360, franc. franki 573 do 575, funti 288 do 290, dolarji 71.75 do 72.75, dinarji 200.50 do 200.52, leji 119.37 do 120, avstrijske krone 11.37 do 12, poljske marke 8.37 do 9.37.

Curih, devize: Berlin 8.60, Newyork 5.66, London 22.50, Pariz 44.85, Milan 27.65, Praga 7.80, Budimpešta 2.65, Zagreb 4.05, Bukarešta 9.25, Varšava 0.68, Dunaj 1.57,5.

Trgovska zadruga „Sloga“ v Celju
r. z. z. o. z.

vabi vse svoje člane na

II. redni občni zbor

ki se vrši

dne 19. maja t. l. ob 2. uri pop. v hotelu »Balkan« v Celju s sledečim sporedom:

1. Poročilo o dosedanjem delovanju.
2. Poročilo revizorjev.
3. Računski zaključek.
4. Volitev predsednika, načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Prostovoljna javna dražba

7 barelov slikativa se vrši v sredo,

dne 11. maja 1921 ob 9. uri zjutraj

v skladišču tvrdke »Promet« v Ljubljani, Rimska cesta 24.

Dražbeni pogoji so na vpogled do navedenega dne ob običajnih uradnih urah v mestnem ekspeditu, Mestni trg 27/III.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 2. maja 1921.

Splošna gospodarska zadruga v Sevnici ob Savi

razpisuje:

1.) mesto starejšega trgovskega sotrudnika s kavcijo; poleg verziranosti v vseh strokah mešane trgovine, je potrebno znanje knjigovodstva, korespondence in blagajniških poslov; nastop 1. julija 1921.

2.) mesto mlajšega trgovskega pomočnika z nastopom dne 15. julija 1921.

Ponudbe s prepisi spričeval in z zahtevo plače prosimo le od samskih reflektantov do 31. maja 1921.

Načelstvo.

Zahtevajte povsod

razpošilja tovarniška
zaloga

Matija Trebar
Sv. Petra cesta štev. 6
Ljubljana.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrovinu z manufakturo in pleteninami

Priporoča

SVOJO VELIKO ZALOGO
ŽENSKIH, MOŠKIH
IN OTROČJIH NOGAVIC.

K bližajoči se seziji različne **FLORASTE NOGAVICE**, daje večje
partije otročjih **PATENT NOGAVIC** v črni, rujavi in beli barvi.
Pismena naročila se odpošiljajo z obratno pošto.

PNEUMATIKA

za kolesa in automobile

EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

**Jadranska montanska
družba, d. z. o. z. Ljubljana**

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavljiva, Montana

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko.

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufak-
turnega blaga po nižanih cenah

preproge**srbske domače****ročne industrije**

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304. 19, 11-11

Dovoljujemo si naznanjati vsem
cenjenim tiskarjem, da smo pre-
vezli od

Tiskarne Sava
zadruge z om. zavezo v likvidaciji

tiskarno,

isto na novo opremili ter povečali.
Izvršujemo vsa v tiskarsko in
knjigoveško stroko spadajoča dela
najhitreje in najceneje. — Pripo-
ročamo tudi svojo knjigarno ter
trgovino s papirjem.

Tiskarna Sava v Kranju,
delniška družba.

Večja množina dobre vrste visokih

platnenih čevljev

z najboljšimi usnjenimi podplati, v vseh
velikostih **se prodaja** v klobučarni

W. Leyrer

Maribor, Gosposka ulica 22.

Ugodna prilika.

Zaradi preselitve nudim trgovcem razne šol-
ske, pisarniške in druge papirne potrebščine
po izdatno nižani ceni. Posebno velika za-
loga je pisarniškega papirja v mapah in ka-
setah, ter kuvertov razne velikosti.

Šolski zvezki, trgovske knjige in drugi pa-
pirni izdelki domačega izvora vedno v zalogi.

Vilko Weixl

knjigarna, veletrovinu papirja in
knjigoveška industrija

MARIBOR, Glavni trg 22.

JOS. RAVNIKAR**Manufaktura.**

LJUBLJANA, Dunajska cesta,
poleg Bavarskega dvora.

Papir

uradni, trgovski, pisarni,
ovojni, svileni, prepisni,
ogljeni itd., **pisarniške**
in **šolske potrebščine**,
kuverte, vse vrste **umetniške raz-**
gledice kupite najceneje pri tvrdki

IVAN GAJŠEK

Papirna trgovina - Ljubljana

Sv. Petra c. 2, poleg Prometne banke.
Na drobno. Na debelo.

Najceneje in dobro kupite

bencin**petrolej****strojno olje****tovoč-mast****karbolinej****kolomaz**

pri **Dravogradski rafi-**
neriji mineralnega olja

MARIBOR.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
in deklice ter posebno izbiro najnovejših
damskih **Franjo Cerar,** tovarna
modelov. **slamnikov**

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za
cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
sprejemajo različni stari klobuki in slamniki
v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan,
Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske

potrebščine. - Razglednice.

106, 52-18

Na debelo.

Na drobno.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrovinu s špecerijskim
in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

I. SANDRIN, Ljubljana, Mestni trg 6

Velika zaloga vsakovrstnega

usnja, kož, podplatov, gonilnih jerme-
nov in boksa **NA DEBELO.**

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. na tr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-16

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar
in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Prodajam franko vagon, postaja Semič

večjo količino

bukovega oglja.

kg à 1'70 K.

Petschauer, Čermošnjice.

Proda se večja množina priznane dobrega

kamniškega mizarskega kleja

Ponudbe z vzorci daje tvrdka

Ant. Stergar, Kamnik.**Firnež**

dvakrat kuhan,
najb. kakovosti
in mrzlo prešano
laneno olje

po dnevnih, jako zmernih cenah nudi

Zadruga olja in firneža

reg. z. z. o. z.

Medvode, Slovenija.

Prva jugoslovanska
tovarna tehtnic

Ivan Rebek, Celje

dobavitelj državne in južne železnice v
Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna
naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Industrijsko sol

za usnjarje v vrečah in

belo jedilno sol

oddaja vsako množino franko
Maribor tvrdka

Anton Tonejc in drug

Maribor. Zahtevajte cene.

I. C. MAYER
LJUBLJANA

MANUFAKTURA

62.10-10

EN GROS

EN DETAIL

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in ročno pisavo potom nelzrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana. Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič
Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavlj: GRELIČ.

Telefon interurb. štev. 246.

Zahtevajte cenike!

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. Z. O. Z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak

za znotraj.

SUPERFINE COPAL

BODY VARNISH.

Lak za kočije, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočije, fini.

PALE FLATTING

VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING

VARNISH UNIVERSALE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikativ, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikativ, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VARNISH.

Lak za kočijske stalke,

najfinejši.

Priznana najboljša in

zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse

vrste barv, suhe in olj-

nate, mavec (Gips),

mastene (Federweiss),

strojno olje, karbolinej,

steklarski in mizarski

klej, pleskarski, slikar-

ski in mizarski čopiči,

kakor tudi drugi v to

stroko spadajoči

predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK

VARNISH.

Lak za gvozdje, japan.

FINE JAPAN BLACK

VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK

VARNISH

Japon. lak s slikativom.

ISOLATING BLACK

VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE.

Emajl beli.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rdeč,

zelen.

FINE ENAMEL

VARNISH WHITE.

Emajl beli, izredno fini.

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega

mavca-gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puchberg,
Auseewiesen etc., nudi po najnižji
ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novaković

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Priporoča se tvrdka
Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
tovarniška zaloge
šivalnih strojev

Igel in posameznih delov za vse
sisteme šivalnih strojev in koles,
olje ter potrebščine za krojače,
šivilje, čevljarje in sedlarje ter
galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim
blagom ter raznim perilom in kravatam
na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za
krojače in šivilje.

„ORIENT“

drnžba z o. z.

preje

Brata Eberl in Jančar & Co.

Ljubljana - Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja. Velika za-
loga kemičnih in rudninskih barv, barv
za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh
potrebščin za slikarje in pleskarje.

Erjavac & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlleisen)
nasproti Križanske cerkve.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48-4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. - Rezervni zkladi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.